

Állásfoglalás

Az Országos Erdészeti Egyesület hazánk második legrégebbi egyesülete – 2001-ben ünnepelte 150 éves fennállását – taglétszáma megközelíti az ötezer főt.

Az egyesület területileg hat régióra különül el, melyből a legnépesebb – a tagság több, mint ötödét – ezer főt kitevő régiója a Győr-Moson-Sopron, Vas, Zala, Veszprém megyét magába foglaló nyugat-dunántúli régió.

Egyesületi Alapszabályunk 2.§. 1. bekezdése kimondja:

„...az Országos Erdészeti Egyesület célja az erdővel, mint legfontosabb szárazföldi ökológiai rendszerrel és megújítható természeti erőforrással való tartós gazdálkodás elméleti és gyakorlati alapjainak gazdagítása, a természeti értékek megóvásának elősegítése, valamint a társadalom hosszú távú érdekeinek és a fenntartható fejlődés szakmai alapelveinek a képviselése”...

Az egyesület 3.§. 1.1. pontja a *Természetvédelem* címszó alatt a következőt mondja ki:

„...közreműködik természetvédelmi döntések szakmai előkészítésében, önálló javaslatokat dolgoz ki...”

Előzmények: az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt.-től származó információ alapján országos szinten 58 231 ha erdőterületet kíván a természetvédelem vagyonkezelésbe vonni, mely területen jelenleg a többségi állami tulajdonú erdőzeti részvénytársaságok gazdálkodnak.

Nekünk, erdész szakembereknek, akik különböző területeken (erdészeti, természetvédelmi hatóság, tudományos intézetek, erdőgazdálkodó, vállalkozó stb.) dolgozunk az erdőkért, **kötelességünk állást foglalni a tervezett, esetleges kezelői változás ügyében!**

A nyugat-dunántúli régió helyi csoportjainak titkárai a régióbeli tagság nevében ezen állásfoglalást hozták meg a mai napon e témában:

– Szakmai megfontolás nem indokolja a kért területek túlnyomó részének kezelői jogának megváltoztatását, mivel a természetvédelmi előírások és korlátozások eddig is teljes mértékben megvalósultak, amit az is bizonyít, hogy a területileg illetékes elsőfokú természetvédelmi hatóságok sem kifogásolták a védett területeken folyó erdőgazdálkodási, szakmai munkát.

– Ezen védett területeken is – mint minden más erdőterületen az országban, – a tíz évre érvényes *üzemtervek* szerint gazdálkodtak és gazdálkodnak a jelenlegi kezelők.

– Az erdőgazdálkodási tervek (körzeti, üzem- és éves tervek) szerves és *kiemelten fontos részét* képezik a *természetvédelmi előírások*, melyeket az erdőzeti és természetvédelmi hatóság jóváhagyott, és az erdőgazdálkodó e szerint gazdálkodik.

– A többségi állami tulajdonú erdőzeti rt.-k is eddig önfenntartó módon látták el az erdő hármass funkcióját, vagyis védelmi, közjóléti és gazdasági feladatát.

– Az állami erdők kezelése eddig is megfelelt a természetvédelmi, erdő- és államháztartási törvényeknek.

– A nagy területű, összefüggő, korábban gazdasági rendeltetésű kultúrerdők kezelőváltását semmi nem indokolja.

Az esetlegesen bekövetkező kezelőváltás a következő kérdéseket ébreszti bennünk:

– **Szüksége van-e az országnak ezekről a területekről kikerülő fanyagra?**

– **A jelenlegi jogi eszközök miért nem elegendőek a természetvédelmi szempontok érvényesítésére az erdőgazdálkodásban?**

– **Milyen eszközrendszere van a természetvédelemnek az így várhatóan megnövekvő erdőgazdálkodási feladatok ellátására?**

– **Mi lesz a további sorsa a terüle-**

ten jelenleg is elkötelezetten dolgozó kollégáknak?

– **Mi lesz a további sorsa a most még működő erdőzeti infrastruktúrának, telephelyeknek, gépeknek?**

Ha az eddigiektől eltérő, új szempontok merülnek fel az állam, illetve a természetvédelem részéről a védett területeken folyó gazdálkodásban és ehhez állami forrásokat biztosítanak, úgy ezen új elveknek is képesek megfelelni a jelenlegi erdőgazdálkodási szervezetek, ezért véleményünk szerint emiatt sem szükséges a kezelőváltás.

A fentiekre való tekintettel a régió teljes egészében és egyetértésben felhívja az Országos Erdészeti Egyesület vezetését, hogy a kialakult bizonytalanságot oldja fel, szerezzen be és adjon meg minden elérhető információt a tagság részére!

Szombathely, 2003. szeptember 2.

Bejczy Péter

Szombathelyi Csoport

Hajdu Tibor

Zalaegerszegi Csoport

Greguss László Géza

Győri Erdőgazdasági Csoport

Nagy Frigyes Vince

Veszprémi FVM Csoport

Schumacher István

Veszprémi HM Csoport

Stubán Zoltán

Pápai Csoport

Tihanyi Gyula

Nagykanizsai Csoport

Vita 50 ezer hektár védett erdőről

A környezetvédelmi tárca elképzelései szerint jövőre a nemzeti parkok átvennek mintegy 50 ezer hektárnyi védett erdő vagyonkezelését az állami tulajdonban lévő erdőgazdaságoktól. Az érintett erdőgazdaságok hevesen tiltakoznak az elképzelés ellen.

Haraszthy László, a környezetvédelmi tárca természetvédelemért felelős helyettes államtitkára kérdésünkre azt mondta, a szóban forgó védett erdőket elsősorban természetvédelmi szempontok alapján kell gondozni, és ezt a feladatot a jövőben a nemzeti parkoknak kell ellátniuk. Hozzátette, céljuk nem a haszonszerzés, hiszen elsősorban olyan erdők vagyonkezelésének átvételéről van szó, amelyek jelentős természeti értékkel bírnak, gazdasági szempontból viszont kevésbé hasznosíthatók.

A minisztérium a közelmúltban elküldte szakmai javaslatait az ÁPV Rt.-hez, a 19 állami tulajdonú erdőgazdaság tulajdonosához, ám a vagyonkezelő

szervezet egyelőre még nem alakította ki az álláspontját az ügyben. Barátossy Gábor, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium erdőzeti hivatalának elnöke előkészítetlennek tartja a környezetvédelmi tárca javaslatát, amely szerint teljesen felborítaná egyes erdőgazdaságok gazdálkodását, jelentős bevételkiest okozna a cégeknek, sőt létszámleépítésekkel is együtt járna, ami ronthatná a megmaradó erdők kezelésének szakmai színvonalát is. Bár az ügyben még nem született kormányzati döntés, az érintett nemzeti parkok és az erdőgazdaságok között már megindult az egyeztetés az átadásra kerülő erdőkről. Ezek a tárgyalások több helyen is heves indulatokat váltottak ki. Haraszthy László ugyanakkor úgy véli, az erdőgazdaságok félelmei teljesen alaptalanok, a változás nem okozna jelentős bevételkiest az erdészeteknek, és nem követné elbocsátási hullám sem.

(Népszabadság)

Az Őrségi Nemzeti Park Tudományos Tanácsadó Testületének állásfoglalása a védett erdők természetvédelmi vagyongazdálkodásba vételéről

A jelenlegi tervek szerint országosan 58 ezer hektár állami tulajdonú védett erdőterület kerül átadásra az állami erdészeti részvénytársaságoktól a szintén állami nemzeti parkok vagyongazdálkodásába. Ez mindösszesen az állami erdők területének 5 százaléka.

A világon elfogadott gyakorlat, hogy a nemzeti parkokban a területek vagyongazdálkodását a természetvédelmi szervezet végzi. Ez nemcsak a világ gazdag országaiban (Kanada, USA) van így, hanem pl. Dél-Kelet-Európában is. Kontinensünkön egyre nagyobb teret hódít már a természetes folyamatokra alapozott erdőgazdálkodás, mely az EU-hoz való csatlakozás során Magyarországgal szemben is jogosan megfogalmazott elvárás. A profitorientált erdőgazdálkodással szemben a társadalom igényeinek jobban megfelelő, az erdők közjóléti, védelmi funkcióit figyelembe vevő erdőgazdálkodásnak kell teret nyernie.

A társadalom részéről a hazai nagyüzemi erdőgazdálkodással szemben jogosan megfogalmazott, az Őrség területére is érvényes kritikai észrevételek az alábbiak:

- Nagy területű monokultúrák létrehozása a természetszerű, elegyes erdők helyén.
- Az eddig alkalmazott gazdálkodási mód fokozza az erdőállományok károsításra való érzékenységét. Ennek eredménye például az Őrségben a lucfenyő tömeges pusztulása.
- Intenzív gépesítés és vegyszerezés, amely más káros hatása mellett a kézimunkaerő-igényt is csökkenti.
- Tarvágásos technológia alkalmazása, mely az Őrségben az elmúlt időszakban szinte kizárólagos volt.
- Az erdők fatermesztési funkcióján kívüli, védelmi és rekreációs szerepének háttérbe szorítása.
- A megtermelt faanyag feldolgozatlan formában történő tömeges külföldi értékesítése.

A természetvédelmi erdőkezelés előnyei a profitorientált erdőgazdálkodással szemben:

- Növeli az erdők ellenálló képességét, egészségesebb erdőket lehet a jövőben fenntartani.
- Az állandó erdőborítást adó kezelés a tarvágással szemben folyamatosan

biztosítja az erdők védelmi és jóléti szerepének érvényesülését.

- Fenntartja az erdei élővilág sokféleségét.
- Az erdővagyon és annak biológiai értékét nő.
- Jelentősebb élőkommunitás-igényű, ami az Őrségben növeli a foglalkoztatottságot.
- A táj állapota javul, ami segíti a szelíd turizmus megtartását és fejlesztését.
- Fentiek megvalósulásával a társadalom elégedettsége nő.

Az erdők nemzeti parki vagyongazdálkodásba vételével bizonyíthatóvá válik, hogy a természetes folyamatokra alapozott erdőgazdálkodás üzemi méretben is életképes. A természetvédelemben jelenleg dolgozó és az erdőgazdálkodóktól átveendő erdész szakemberek együttes munkája révén biztosítható lesz hosszú

távon a biológiai értékek védelme az Őrségi erdőkben is. Ennek a kezelési formának az eredményes meghonosodása nélkülözhetetlenül segítheti az Őrség magánerdeiben a hagyományos kisparaszti szálaló gazdálkodás újraélesztését. Feloldhatóvá válik a természetvédelem egyik alapfeladata (biológiai sokféleség megőrzése) és a védett természeti területeken folytatott profitorientált nagyüzemi erdőgazdálkodás között feszülő ellentét.

A fentiek alapján támogatjuk az Őrségi Nemzeti Park területén levő állami erdők természetvédelmi vagyongazdálkodásba adását.

Őriszentpéter, 2003. szeptember 26.

Az Őrségi Nemzeti Park Tudományos Tanácsadó Testülete nevében:

Dr. Pócs Tamás
akadémikus, elnök

Új elefánt alfajt fedeztek föl

Az indiai elefánt egy új alfaját fedezték fel Borneó szigetén – jelenti a WWF, a világ legnagyobb civil természetvédelmi szervezete. Az alfaj a borneói törpe elefánt nevet kapta.

A borneói elefántok eltérő jegyekkel rendelkeznek, mint az Ázsiában és Szumátrán élő rokonaik; ezeket a különbségeket már korábban is felismerték a tudósok. A felfedezéshez – mely szerint külön alfajról van szó – az a régóta húzódozó vita vezetett, amely azt hivatott kideríteni, hogy a borneói elefánt vajon őshonos-e a szigeten, vagy a XVII. században telepítették be. Az eltérő szakmai nézetek és a külső-belső tulajdonságok közötti különbségek végül DNS-vizsgálatokhoz vezettek, amelyek igazolták: a Borneó szigetén élő elefántok őshonosak, sőt, az indiai elefánt külön alfajába tartoznak.

A borneói törpe elefántok körülbelül 300 000 évvel ezelőtt váltak el a többi, Ázsiában élő alfajtól. Azóta az elkülönült törzsfajlás során kisebb termetűvé váltak, nagyobb a fülük, hosszabb a farkuk és viszonylag egyenes az agyruk. Szelídebbek és barátságosabbak, mint ázsiai rokonaik.

„A genetikai különbözőség miatt a borneói törpe elefánt állomány óriási je-

lentőségű, és az alfaj védelmét teljesen külön kell szervezni. Ennek érdekében szükséges, hogy a jövőben tanulmányozzuk a szaporodásuk jellemzőit, a fiatalok túlélési arányát és a beltenyészet hatásait”, hívta fel a figyelmet Tengku Zainal Adlin, a WWF Malajzia elnöke.

A kutatásokat többek között a WWF támogatta.

További információ: *Steiner Attila*, programvezető, WWF Magyarország. Telefon: (1)214-5554/131, e-mail: attila.steiner@wwf.hu

Foto: Szilacs László